

Міністерство освіти і науки України
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра хореографії

ЗАТВЕРДЖЕНО
Проректор з навчальної роботи
проф. Гаврилюк С. В.

КОМПОЗИЦІЯ ТА ПОСТАНОВКА СУЧАСНОГО БАЛЬНОГО ТАНЦЮ

РОБОЧА ПРОГРАМА
вибіркової навчальної дисципліни
підготовки бакалавра

напряму 6.020202 «Хореографія»

Луцьк – 2013

Робоча програма навчальної дисципліни «Композиція та постановка сучасного бального танцю» для студентів спеціальності 6.020202 «Хореографія».
«27» серпня, 2013 р. – ~~14~~ с.

Розробник: Кашевський О.В., асистент кафедри хореографії інституту мистецтв Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

Рецензент: заслужений працівник культури України, головний балетмейстер дитячого зразкового ансамблю народного танцю "Волиняночка"
Козачук О.Д.

Робоча програма навчальної дисципліни «Композиція та постановка сучасного бального танцю» затверджена на засіданні кафедри хореографії
протокол № 1 від 30. 08. 2013 р.
Завідувач кафедри Дужич-Ніколайчук В.І.

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією Інституту мистецтв протокол № 1 від 11. 09. 2013 р.
Голова науково-методичної комісії факультету (інституту)
Шиманський П.Й.

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою університету протокол № 3 від 20. 11. 2013 р.

Опис навчальної дисципліни

Композиція та постановка сучасного бального танцю на кафедрі хореографії інституту мистецтв Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки є однією зі складових частин загального процесу підготовки майбутніх виконавців, керівників хореографічних колективів. Робоча програма навчальної дисципліни «Композиція та постановка сучасного бального танцю» розроблена на основі програми даної навчальної дисципліни навчального плану з урахуванням навчального навантаження студента при вивченні даного предмету.

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни денна форма навчання
Кількість кредитів 17	0202 мистецтво 6.020200 хореографія	вибіркова
Модулів 4	хореографія	Рік підготовки 3-4
Змістових модулів 4		Семестр 5-8
ІНДЗ: є		Лекції 16 год.
Загальна кількість год. 612		Практичні (семінари) 228 год.
Тижневих годин (для денної форм навчання): Аудиторних 5 самостійної роботи 2,5 індивідуальної роботи 2,5	Бакалавр	Індивідуальні заняття 60 год.
		Індивідуальна робота 154 год.
		Самостійна робота 154 год.
		Форма контролю: залік (5,7) екзамен (6,8)

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Композиція та постановка сучасного бального танцю» є повідомлення нових знань та формування пізнавальних завдань про побудову танцювальних номерів, стилі, манеру сучасних бальних танців; практичне оволодіння навичками виконання сучасних бальних танців ансамблевої конкурсної програми; визначення специфічних ознак індивідуального виконання в аспекті взаємодії традиції і новаторства.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Композиція та постановка сучасного бального танцю» є засвоєння студентами знань і навиків як з теорії хореографічного мистецтва, так і з загальних понять. Зокрема, ознайомлення з природою танцю, його драматургією, із взаємозв'язком танцю і музики, літературою, образотворчим мистецтвом; навчання виразним засобам та законам композиції танцю; пізнання принципів побудови і аналізу хореографічних творів, системи їх запису; засвоєння методики роботи з танцювальними колективами. У навчальній програмі передбачається, в першу чергу, навчити студентів самостійної творчості, незалежно від того чи будуть вони в майбутньому творити, чи ставити танець за записом, а також навчити мислити їх хореографічними образами. Головним завданням дисципліни «Композиція та постановка сучасного бального танцю» є виховання високопрофесійних хореографів – керівників танцювальних колективів, викладачів мистецьких шкіл.

Згідно з вимогами освітньо-просвітньої програми студенти повинні: **знати:** мету і завдання дисципліни; методику виконання та застосування основ драматургії; закономірності розвитку бального танцю на сучасному етапі; принципи поєднання окремих рухів у танцювальні сполучення та фігури; особливості втілення законів драматургії в різних за видами і формами хореографічних творах; вплив народного танцю на манеру виконання сучасного бального танцю; характеристику танцювальної культури відповідно до історичних епох; термінологію з сучасного бального танцю.

вміти: володіти навичками постановки тулуба, ніг, рук, голови; виконувати рухи та зразки бальних танців у відповідній манері і техніці; сприймати і розрізняти стилі та напрямки сучасного бального танцю; оцінювати майстерність та індивідуальні якості танцюючих; орієнтуватися на сценічному майданчику; володіти знаннями та правилами судійства на змаганнях.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Композиція в сучасній бальній хореографії.

Тема 1. Композиція танцю. Основні характеристики.

Природа європейського хореографічного мистецтва. Вивчення та збагачення традицій і самобутньої творчості, як основа для подальшого поступального руху і розвитку європейської хореографічної культури.

Тема 2. Постановка танців європейської програми категорії «Початківці».

Природа європейського бального хореографічного мистецтва. Вивчення та збагачення традицій і самобутньої творчості, як основа для подальшого поступального руху і розвитку європейської бальної хореографічної культури. Правила та обмеження використання рухів у постановках композицій.

Тема 3. Постановка танців латиноамериканської програми категорії «Початківці».

Природа латиноамериканського бального хореографічного мистецтва. Вивчення та збагачення традицій і самобутньої творчості, як основа для подальшого поступального руху і розвитку латиноамериканської бальної хореографічної культури. Правила та обмеження використання рухів у постановках композицій.

Тема 4. Основні критерії у постановці танців категорії «Початківці».

Послідовність вивчення рухів. Правила комбінування рухів даної категорії. Перенос рухів з танцю в танець. Техніка та правила виконання рухів у хореографічній постановці.

Змістовий модуль 2. Особливості роботи балетмейстера в аматорському хореографічному колективі.

Тема 1. Балетмейстер, як автор програми, сценарно-композиційного плану, лібрето...

Балетмейстер-постановник. Балетмейстер-репетитор. Балетмейстер-педагог. Балетмейстер – ідейно-художній керівник та вихователь колективу. Робота балетмейстера над створенням композиційного плану. Робота балетмейстера з музичним керівником або концертмейстером. Робота балетмейстера з костюмером та художником. Робота балетмейстера з виконавцями. Відпрацювання танців.

Тема 2. Постановка танців європейської програми категорії «Е-клас».

Природа європейського бального хореографічного мистецтва. Вивчення та збагачення традицій і самобутньої творчості, як основа для подальшого поступального руху і розвитку європейської бальної хореографічної культури. Правила та обмеження використання рухів у постановках композицій даної категорії.

Тема 3. Постановка танців латиноамериканської програми категорії «Е-клас».

Природа латиноамериканського бального хореографічного мистецтва. Вивчення та збагачення традицій і самобутньої творчості, як основа для подальшого поступального руху і розвитку латиноамериканської бальної хореографічної культури. Правила та обмеження використання рухів у постановках композицій даної категорії.

Тема 4. Основні критерії у постановці танців категорії «Е-клас».

Послідовність вивчення рухів. Правила комбінування рухів даної категорії. Перенос рухів з танцю в танець. Техніка та правила виконання рухів у хореографічній постановці.

Змістовий модуль 3. Робота над постановками в сучасній бальній хореографії.

Тема 1. Композиційний план – невід’ємна частина постановки танцю.

Підготовка до роботи над постановкою хореографічного твору сучасної бальної хореографії. Основні закони драматургії. Робота над допоміжним матеріалом. Складання композиційного плану. Запис танцю.

Тема 2. Постановка танців європейської програми категорії «D-клас».

Продовження вивчення курсу бальної хореографії у постановці танцювальних номерів з урахуванням особливості використання рухів та зв’язок у даній категорії.

Тема 3. Постановка танців латиноамериканської програми категорії «D-клас». Продовження вивчення курсу бальної хореографії у постановці танцювальних номерів з урахуванням особливості використання рухів та зв’язок у даній категорії.

Тема 4. Основні критерії у постановці танців категорії «D-клас».

Правила та обмеження, врахування особливості виконання танцювальних рухів та зв’язок, дотримуючись міжнародних правил.

Змістовий модуль 4. Секвей, формейшн – композиція в постановках ансамблів.

Тема 1. Особливості конкурсної та ансамблевої постановки.

Особливості постановки конкурсного дуетного танцю. Особливості постановки конкурсного ансамблевого танцю. Критерії їх оцінювання. Спільне та від’ємне у даних постановках.

Тема 2. Особливості постановки європейських міксів.

Композиція європейського бального танцю – складна форма постановочної роботи у танцювальному колективі сучасного бального танцю.

Тема 3. Особливості постановки латиноамериканських міксів.

Композиція латиноамериканського бального танцю – складна форма постановочної роботи у танцювальному колективі сучасного бального танцю.

Тема 4. Постановка сюжетного твору сучасної бальної хореографії.

Сюжетний танцювальний номер у сучасній бальній хореографії. Основні закони драматургії. Врахування вікових особливостей учасників. Підбір музичного матеріалу, хореографічної лексики згідно правил сучасної бальної хореографії. Основні критерії при оцінюванні конкурсної постановки сучасного бального танцю. Вибір стилю танцю для самостійної постановки студентом.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		Лек.	Практ.	Сам. роб.	Індив. роб.	Індив. зан.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Композиція в сучасній бальній хореографії.						
Тема 1. Композиція танцю. Основні характеристики.	18	4	-	10	-	4
Тема 2. Постановка танців європейської програми категорії «Початківці».	42	-	18	10	10	4
Тема 3. Постановка танців латиноамериканської програми категорії «Початківці».	42	-	18	10	10	4
Тема 4. Основні критерії у постановці танців категорії «Початківці».	56	-	22	10	20	4
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	158	4	58	40	40	16
Змістовий модуль 2. Особливості роботи балетмейстера в аматорському хореографічному колективі.						
Тема 1. Балетмейстер, як автор програми, сценарно-композиційного плану, лібрето...	14	4	-	8	-	2
Тема 2. Постановка танців європейської програми категорії «Е-клас».	40	-	16	8	12	4
Тема 3. Постановка танців латиноамериканської програми категорії «Е-клас».	40	-	16	8	12	4
Тема 4. Основні критерії у постановці танців категорії «Е-клас».	56	-	24	14	14	4
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	150	4	56	38	38	14
Змістовий модуль 3. Робота над постановками в сучасній бальній хореографії.						
Тема 1. Композиційний план – невід’ємна частина постановки танцю.	16	4	-	8	-	4
Тема 2. Постановка танців європейської програми категорії «D-клас».	44	-	16	10	14	4
Тема 3. Постановка танців латиноамериканської програми категорії «D-клас».	44	-	16	10	14	4
Тема 4. Основні критерії у постановці танців категорії «D-клас».	50	-	26	10	10	4
<i>Разом за змістовим модулем 3</i>	154	4	58	38	38	16
Змістовий модуль 4. Секвей, формейшн – композиція в постановках ансамблів.						
Тема 1. Особливості конкурсної та ансамблевої постановки.	14	4	-	8	-	2
Тема 2. Особливості постановки європейських міксів.	38	-	14	8	12	4
Тема 3. Особливості постановки латиноамериканських міксів.	38	-	14	8	12	4
Тема 4. Постановка сюжетного твору сучасної бальної хореографії.	60	-	28	14	14	4
<i>Разом за змістовим модулем 4</i>	150	4	56	38	38	14
Усього годин	612	16	228	154	154	60

Теми практичних занять

№п/п	Тема	К-сть годин
1	Постановка танців європейської програми категорії «Початківці». Постановка створеної хореографічної композиції сучасної бальної хореографії. Робота над вдосконаленням хореографічної лексики створенні композицій. Репетиційна робота.	18
2	Постановка танців латиноамериканської програми категорії «Початківці». Постановка створеної хореографічної композиції сучасної бальної хореографії. Робота над вдосконаленням хореографічної лексики створенні композицій. Репетиційна робота.	18
3	Основні критерії у постановці танців категорії «Початківці». Робота над вдосконаленням хореографічної лексики. Репетиційна робота.	22
4	Постановка танців європейської програми категорії «Е-клас». Постановка створеної хореографічної композиції сучасної бальної хореографії. Робота над вдосконаленням хореографічної лексики створенні композицій. Репетиційна робота.	16
5	Постановка танців латиноамериканської програми категорії «Е-клас». Постановка створеної хореографічної композиції сучасної бальної хореографії. Робота над вдосконаленням хореографічної лексики створенні композицій. Репетиційна робота.	16
6	Основні критерії у постановці танців категорії «Е-клас». Робота над вдосконаленням хореографічної лексики. Репетиційна робота.	24
7	Постановка танців європейської програми категорії «D-клас». Постановка створеної хореографічної композиції сучасної бальної хореографії. Робота над вдосконаленням хореографічної лексики створенні композицій. Репетиційна робота.	16
8	Постановка танців латиноамериканської програми категорії «D-клас». Постановка створеної хореографічної композиції сучасної бальної хореографії. Робота над вдосконаленням хореографічної лексики створенні композицій. Репетиційна робота.	16
9	Основні критерії у постановці танців категорії «D-клас». Робота над вдосконаленням хореографічної лексики. Репетиційна робота.	26
10	Особливості постановки європейських міксів. Постановка створеної хореографічної композиції сучасної бальної хореографії. Робота над вдосконаленням хореографічної лексики створенні композицій. Репетиційна робота.	14
11	Особливості постановки латиноамериканських міксів. Постановка створеної хореографічної композиції сучасної бальної хореографії. Робота над вдосконаленням хореографічної лексики створенні композицій. Репетиційна робота.	14
12	Постановка сюжетного твору сучасної бальної хореографії. Робота над вдосконаленням хореографічної лексики. Репетиційна робота.	28
Усього годин		228

Індивідуальні заняття

№п/п	Тема	К-сть годин
1	Композиція танцю. Основні характеристики та особливості використання рухів сучасної бальної хореографії.	4
2	Постановка танців європейської програми категорії «Початківці». Підбір музичного матеріалу, хореографічного тексту. Робота над побудовою малюнків хореографічного твору. Робота над створенням композиційного плану.	4
3	Постановка танців латиноамериканської програми категорії «Початківці». Підбір музичного матеріалу, хореографічного тексту. Робота над побудовою малюнків хореографічного твору. Робота над створенням композиційного плану.	4
4	Основні критерії у постановці танців категорії «Початківці». Засвоєння правил при постановці танцювальних композицій.	4
5	Балетмейстер, як автор програми, сценарно-композиційного плану.	2
6	Постановка танців європейської програми категорії «Е-клас». Підбір музичного матеріалу, хореографічного тексту. Робота над побудовою малюнків хореографічного твору. Робота над створенням композиційного плану.	4
7	Постановка танців латиноамериканської програми категорії «Е-клас». Підбір музичного матеріалу, хореографічного тексту. Робота над побудовою малюнків хореографічного твору. Робота над створенням композиційного плану.	4
8	Основні критерії у постановці танців категорії «Е-клас».	4
9	Композиційний план – невід’ємна частина постановки танцю.	4
10	Постановка танців європейської програми категорії «D-клас». Підбір музичного матеріалу, хореографічного тексту. Робота над побудовою малюнків хореографічного твору. Робота над створенням композиційного плану.	4
11	Постановка танців латиноамериканської програми категорії «D-клас». Підбір музичного матеріалу, хореографічного тексту. Робота над побудовою малюнків хореографічного твору. Робота над створенням композиційного плану.	4
12	Основні критерії у постановці танців категорії «D-клас».	4
13	Особливості конкурсної та ансамблевої постановки.	2
14	Особливості постановки європейських міксів. Підбір музичного матеріалу, хореографічного тексту. Робота над побудовою малюнків хореографічного твору. Робота над створенням композиційного плану.	4
15	Особливості постановки латиноамериканських міксів. Підбір музичного матеріалу, хореографічного тексту. Робота над побудовою малюнків хореографічного твору. Робота над створенням композиційного плану.	4
16	Постановка сюжетного твору сучасної бальної хореографії. Визначення тематики та жанру, робота над створенням композиційного плану хореографічної композиції.	4
Усього годин		60

Самостійна робота

№п/п	Тема	К-сть годин
1	Композиція танцю. Основні характеристики. Опрацювання літератури, відеоінформації.	10
2	Постановка танців європейської програми категорії «Початківці». Визначити музично-хореографічний матеріал для постановочної роботи. Опрацювання літератури.	10
3	Постановка танців латиноамериканської програми категорії «Початківці». Визначити музично-хореографічний матеріал для постановочної роботи. Опрацювання літератури.	10
4	Основні критерії у постановці танців категорії «Початківці». Зміст та форма танцю. Ідея, тема, сюжет у танці. Визначити поняття форми і ідейно-емоційного змісту. Проаналізувати хореографічні композиції.	10
5	Балетмейстер, як автор програми, сценарно-композиційного плану.	8
6	Постановка танців європейської програми категорії «Е-клас». Визначити музично-хореографічний матеріал для постановочної роботи. Опрацювання літератури.	8
7	Постановка танців латиноамериканської програми категорії «Е-клас». Визначити музично-хореографічний матеріал для постановочної роботи. Опрацювання літератури.	8
8	Основні критерії у постановці танців категорії «Е-клас». Зміст та форма танцю. Ідея, тема, сюжет у танці. Визначити поняття форми і ідейно-емоційного змісту. Проаналізувати хореографічні композиції.	8
9	Композиційний план – невід’ємна частина постановки танцю.	8
10	Постановка танців європейської програми категорії «D-клас». Визначити музично-хореографічний матеріал для постановочної роботи. Опрацювання літератури.	10
11	Постановка танців латиноамериканської програми категорії «D-клас». Визначити музично-хореографічний матеріал для постановочної роботи. Опрацювання літератури.	10
12	Основні критерії у постановці танців категорії «D-клас». Зміст та форма танцю. Ідея, тема, сюжет у танці. Визначити поняття форми і ідейно-емоційного змісту. Проаналізувати хореографічні композиції.	10
13	Особливості конкурсної та ансамблевої постановки. Визначити музично-хореографічний матеріал для постановочної роботи. Опрацювання літератури.	8
14	Особливості постановки європейських міксів. Визначити музично-хореографічний матеріал для постановочної роботи. Опрацювання літератури.	8
15	Особливості постановки латиноамериканських міксів. Зміст та форма танцю. Ідея, тема, сюжет у танці. Визначити поняття форми і ідейно-емоційного змісту. Проаналізувати хореографічні композиції.	8
16	Постановка сюжетного твору сучасної бальної хореографії. Визначити музично-хореографічний матеріал для постановочної роботи. Опрацювання літератури.	14
Усього годин		154

Індивідуальна робота

У процесі вивчення дисципліни «Композиція та постановка сучасного бального танцю» в кінці кожного семестру студент повинен виконати творчу індивідуальну роботу – поставити танцювальну парну або масову композицію європейського та латиноамериканського танцю та написати реферат, згідно категорії танців.

Перелік танців:

- Повільний Вальс
- Танго, Віденський Вальс
- Квікстеп
- Ча-ча-ча
- Самба
- Румба
- Джайв

Тематика рефератів:

- Бальні танці ХІХ століття.
- Бальні танці 30-х років ХХ століття.
- Становлення та розвиток сучасної бальної хореографії.
- Стилiстика у європейських танцях.
- Стилiстика у латиноамериканських танцях.
- Особливості та відмінність європейських та латиноамериканських танців.
- Вплив побутових танців на розвиток бального танцю.
- Танець у свідських видовищах: бал, вечірка, тощо.
- Значення найпростіших танцювальних форм ХХ ст. в становленні бального танцю ХХІ століття.
- Характерні особливості формейшн зі спортивних танців у ХХІ ст.
- Секвей. Критерії оцінювання танцювальних дуетів.

Методи навчання

- Вербальний;
- наочний;
- практичний;
- робота з літературою та відеоматеріалами.

Методи та засоби діагностики успішності навчання

Поточний контроль практичного виконання рухів, комбінацій, танцювальних етюдів. Усне опитування, з метою визначення володіння студентами системою знань, залік, іспит.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль (маx = 40 балів)				Модульний контроль (маx = 60 балів)	Загальна кількість балів	
Модуль 1			Модуль 2	Модуль 3		
Змістовий модуль 1				ІНДЗ	МКР 1	
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	8	60	100
8	8	8	8			

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль

7-8 балів отримують студенти, які мають глибокі, ґрунтовні та системні знання з методики постановочної роботи та теорії композиції танцю.

5-6 балів отримують студенти, які мають хороші знання з методики постановочної роботи та теорії композиції сучасного бального танцю.

3-4 бали отримують студенти, які мають основні знання з методики постановки танцю та теорії композиції, не досконало знають типові помилки при виконанні рухів та прийоми їх подолання.

1-2 бали отримують студенти, які мають елементарну уяву про методику постановки танцю, не достатньо для визначення типових помилок та їх усунення.

Модульний контроль

54-60 балів отримують студенти, які знають матеріал на відмінно, орієнтуються темах та завданнях, володіють програмовим матеріалом з методики постановки та техніки виконання сучасних бальних танців, передають їх манеру виконання.

45-53 бали отримують студенти, які орієнтуються в темах та завданнях, володіють програмовим матеріалом з методики постановки та техніки виконання сучасних бальних танців, передають їх манеру виконання.

35-44 бали отримують студенти, які частково орієнтуються в темах та завданнях, володіють програмовим матеріалом з методики постановки та техніки виконання сучасних бальних танців, передають їх манеру виконання.

1-34 бали отримують студенти, які мають елементарну уяву сновні закони драматургії, у методиці постановки танцю, припустили ряд помилок на практичній частині.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання

7-8 балів отримують студенти, які творче завдання виконали самостійно, повністю розкрили тему, логічно, послідовно виклали матеріал, роботу виконали грамотно та охайно.

5-6 балів отримують студенти, які в основному розкрили тему, роботу виконали без помилок, або допустили несуттєві помилки, які не впливають на зміст.

3-4 бали отримують студенти, які частково виконали роботу, задовільно розкрили зміст теми, у роботі є помилки, обсяг роботи не відповідає вимогам.

1-2 бали отримують студенти, які не розкрили зміст теми, оформлення роботи не відповідає вимогам, робота виконана з помилками і неохайно.

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано
82 – 89	B	Добре	
75 - 81	C		
67 -74	D	Задовільно	
60 - 66	E		
1 – 59	Fx	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

Методичне забезпечення

Кашевський О. В. Сучасний бальний танець : навч. посіб. / Олександр Васильович Кашевський. — Луцьк : Східноєвр. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2013. — 208 с.

Список джерел

1. Голдрич О. Хореографія: Посібник з основ хореографічного мистецтва та композиції танцю / О. Голдрич . – Львів: Край, 2003. – 160 с. + 26 іл.
2. Осадців Т. П. Спортивні танці: Навч. Посіб / Т. П. Осадців. – Л. : ЗУКЦ, 2001. – 340 с.
3. Мур А.. Техника бальних танцев / Алекс Мур. – Лондон : Б. в, 1999. – 298 с.
4. Стриганова В. М. Современные бальные танцы / В. М. Стриганова, В. И. Уральская. – М., 1982. – 288 с.
5. Мищенко В. А. Спортивные бальные танцы для начинающих / В. А. Мищенко, О. А. Тимошенко. // Серия «Спортивные бальные танцы для всех» /. –Харьков: Синтекс, 2003. – 192 с.
6. Захаров Р. В. Сочинение танца / Р. В. Захаров. – М. : Искусство, 1983. – 235 с.
7. . Основы сценического движения / [под ред. Коха И. Э]. – М. : Б. в., 1976. – 16 с.
8. Пшеничний О. В. Основи балетмейстерського мистецтва / О. В. Пшеничний. – О. : Б. в., 2000. – 64 с.
9. Ермаков Д. А. Танцы на балах и выпускных вечерах / Д. А. Еомаков. – М. : ООО «Издательство АСТ»; Донецк: «Сталкер», 2004. – 93 с.
10. Смит Л. Танцы. Начальный курс / Л. Смит. – М. : ООО «Издательство Астрель»: ООО «Издательство АСТ», 2001. – 48 с.
11. Кривохижа А. М. Гармонія танцю: навчально-методичний посібник з викладання курсу «Мистецтво балетмейстера» для хореографічних відділень педагогічних університетів / А. М. Кривохижа. – Кіровоград: 2007. – 100 с.

Аудіовізуальні матеріали

- Відеосемінар. Блекнул Конгрес – 99 (La) - 1999.
- Відеосемінар. Блекнул Конгрес – 99 (St) - 1999.
- THE LETTER SERVICE ON VIDEO Джефри Хэрн для DANCESPORT INTERNATIONAL Ltd. Вариации для хобби-класса. Вариации для опытных танцоров.